

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

BS. NGUYỄN THANH HÀ (*Chủ biên*)

GIÁO TRÌNH

VI SINH - KÝ SINH TRÙNG

ĐỐI TƯỢNG: ĐIỀU DƯỠNG ĐA KHOA

(Dùng trong các trường THCN)

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2007

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI
4 - Tống Duy Tân, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội
Điện thoại: (04)8.257063; 8.252916. Fax: (04)8.257063

GIÁO TRÌNH
VI SINH - KÝ SINH TRÙNG

Chủ biên:
BS NGUYỄN THANH HÀ

Tham gia biên soạn:
BS NGUYỄN THANH HÀ
BS HÀ THỊ NGUYỆT MINH
PGS TS PHẠM VĂN THÂN

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN KHẮC OÁNH

Biên tập: **PHẠM QUỐC TUẤN**
Bìa: **PHAN ANH TÚ**
Kỹ thuật vi tính: **HOÀNG LAN HƯƠNG**
Sửa bản in: **PHẠM QUỐC TUẤN**

In 620 cuốn, khổ 17x24cm tại Công ty cổ phần in Khoa học kỹ thuật, 101A Nguyễn
Khuyến. Quyết định xuất bản số: 146 - 2006/CXB/157GT - 19/HN. In xong và nộp lưu
chiếu quý I/2007.

Lời giới thiệu

Nước ta đang bước vào thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa nhằm đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp văn minh, hiện đại.

Trong sự nghiệp cách mạng to lớn đó, công tác đào tạo nhân lực luôn giữ vai trò quan trọng. Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX đã chỉ rõ: “Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát triển nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững”.

Quán triệt chủ trương, Nghị quyết của Đảng và Nhà nước và nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của chương trình, giáo trình đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, theo đề nghị của Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội, ngày 23/9/2003, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội đã ra Quyết định số 5620/QĐ-UB cho phép Sở Giáo dục và Đào tạo thực hiện để biên soạn chương trình, giáo trình trong các trường Trung học chuyên nghiệp (THCN) Hà Nội. Quyết định này thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Thành ủy, UBND thành phố trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nguồn nhân lực Thủ đô.

Trên cơ sở chương trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và những kinh nghiệm rút ra từ thực tế đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo các trường THCN tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình một cách khoa học, hệ

thống và cập nhật những kiến thức thực tiễn phù hợp với đối tượng học sinh THCN Hà Nội.

Bộ giáo trình này là tài liệu giảng dạy và học tập trong các trường THCN ở Hà Nội, đồng thời là tài liệu tham khảo hữu ích cho các trường có đào tạo các ngành kỹ thuật - nghiệp vụ và đồng đảo bạn đọc quan tâm đến vấn đề hướng nghiệp, dạy nghề.

Việc tổ chức biên soạn bộ chương trình, giáo trình này là một trong nhiều hoạt động thiết thực của ngành giáo dục và đào tạo Thủ đô để kỷ niệm “50 năm giải phóng Thủ đô”, “50 năm thành lập ngành” và hướng tới kỷ niệm “1000 năm Thăng Long - Hà Nội”.

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội chân thành cảm ơn Thành ủy, UBND, các sở, ban, ngành của Thành phố, Vụ Giáo dục chuyên nghiệp Bộ Giáo dục và Đào tạo, các nhà khoa học, các chuyên gia đầu ngành, các giảng viên, các nhà quản lý, các nhà doanh nghiệp đã tạo điều kiện giúp đỡ, đóng góp ý kiến, tham gia Hội đồng phản biện, Hội đồng thẩm định và Hội đồng nghiệm thu các chương trình, giáo trình.

Đây là lần đầu tiên Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình. Dù đã hết sức cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, bất cập. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc để từng bước hoàn thiện bộ giáo trình trong các lần tái bản sau.

GIÁM ĐỐC SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Lời nói đầu

Giao trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng do tập thể giáo viên bộ môn Y tế cộng đồng biên soạn bám sát mục tiêu, nội dung của chương trình khung, chương trình giáo dục ngành Điều dưỡng. Giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng có cập nhật những thông tin, kiến thức mới về lĩnh vực Vi sinh - Ký sinh trùng, có đổi mới phương pháp biên soạn tạo tiền đề sư phạm để giáo viên và học sinh có thể áp dụng các phương pháp dạy - học hiệu quả.

Giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng bao gồm các bài học, mỗi bài học có 3 phần (mục tiêu học tập, những nội dung chính và phần tự lượng giá - đáp án). Giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng là tài liệu chính thức để sử dụng cho việc học tập và giảng dạy trong nhà trường.

Bộ môn Y tế cộng đồng xin trân trọng cảm ơn các chuyên gia đầu ngành, các thầy thuốc chuyên khoa đã tham gia đóng góp ý kiến với tác giả trong quá trình biên soạn giáo trình môn học này; xin trân trọng cảm ơn PGS.TS Hoàng Khải Lập, TS Chu Văn Thăng đã cho ý kiến phản biện cuốn giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng; xin trân trọng cảm ơn Hội đồng nghiệm thu chương trình, giáo trình các môn học trong các trường Trung học chuyên nghiệp thành phố Hà Nội đã có đánh giá và xếp loại xuất sắc cho cuốn giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng.

Giáo trình môn học Vi sinh - Ký sinh trùng chắc chắn còn có nhiều khiếm khuyết, chúng tôi rất mong nhận được những đóng góp ý kiến của các đồng nghiệp, các thầy cô giáo và học sinh nhà trường để giáo trình môn học ngày càng hoàn thiện hơn.

TM nhóm tác giả

BS. NGUYỄN THANH HÀ

VI SINH - KÝ SINH TRÙNG

- Số tiết học: 24
  - + Số tiết lý thuyết: 16
  - + Số tiết thực tập: 8
- Xếp loại môn học: Môn kiểm tra
- Hệ số môn học: Hệ số 1
- Thời điểm thực hiện môn học: Học kỳ I năm thứ nhất

MỤC TIÊU MÔN HỌC:

1- Trình bày một số khái niệm cơ bản về Vi sinh, Ký sinh trùng trong Y học. Mối liên quan giữa Vi sinh, Ký sinh trùng với sức khỏe và bệnh tật.

2- Trình bày khái niệm cơ bản về kháng nguyên, kháng thể, quá trình đáp ứng miễn dịch của cơ thể, vắc xin và huyết thanh.

4- Trình bày đặc điểm cấu trúc, sinh lý, sinh thái, chu kỳ phát triển của Vi sinh vật và Ký sinh trùng gây bệnh thường gặp.

5- Nhận dạng một số Vi sinh vật, Ký sinh trùng gây bệnh.

NỘI DUNG MÔN HỌC:

SỐ TT	TÊN BÀI HỌC	số tiết lý thuyết	số tiết thực hành
1	Đại cương về vi sinh - ký sinh trùng y học	3	
2	Đại cương về miễn dịch và ứng dụng trong y học	2	
3	Một số vi khuẩn gây bệnh thường gặp	2	3
4	Một số vi rút gây bệnh thường gặp.	2	
5	Ký sinh trùng sốt rét.	2	1
6	Giun đũa, giun tóc, giun kim, giun móc, giun chỉ	2	1
7	A míp, trùng roi, trùng lông	1	1
8	Sán lá, sán dây	1	1
9	Phương pháp lấy bệnh phẩm, bảo quản bệnh phẩm để làm xét nghiệm vi sinh - ký sinh trùng	1	1
	Tổng số	16	8

HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN MÔN HỌC

Giảng dạy:

- Lý thuyết: Thuyết trình. Thực hiện phương pháp giảng – dạy tích cực.
- Thực tập: Tại phòng thực tập của trường, phòng xét nghiệm của Viện / Bệnh viện, Trung tâm y tế dự phòng.... Sử dụng kính hiển vi, tranh, tiêu bản mẫu, mô hình, Video, Slide ....., làm thực nghiệm để hướng dẫn học sinh.

Đánh giá:

- Kiểm tra thường xuyên: 2 điểm kiểm tra hệ số 1
- Kiểm tra định kỳ: 1 điểm kiểm tra hệ số 2
- Kiểm tra kết thúc môn học: Bài kiểm tra viết, sử dụng câu hỏi thi truyền thống kết hợp câu hỏi thi trắc nghiệm

Phần I
VI SINH Y HỌC

